

РІШЕННЯ
спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада Інституту фізіології ім.О.О.Богомольця НАН України, м.Київ (ID 4368) прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 22 Охорона здоров'я на підставі прилюдного захисту дисертації «Лептинзалежні механізми мітохондріальної дисфункції при коморбідному перебігу запалення в легенях та метаболічних розладів» за спеціальністю 222 Медицина 5 березня 2024 р.

Алієв Руфат Бахтіяр огли 1985 року народження.

В 2018 році вступив у аспірантуру Інституту фізіології ім.О.О.Богомольця НАН України за Освітньо-науковою програмою підготовки докторів філософії за спеціальністю 222 Медицина. З вересня 2018 року працює асистентом кафедри внутрішньої медицини №1 ДНМУ.

Дисертацію виконано у відділі гіпоксії Інституту фізіології ім.О.О.Богомольця НАН України у період з 2018 по 2023 рр.

Науковий керівник - Портниченко Алла Георгіївна, доктор медичних наук, зав. відділом гіпоксії Інституту фізіології ім.О.О.Богомольця НАН України.

Здобувач має 18 наукових публікацій. Серед них опубліковано 14 тез доповідей на закордонних та вітчизняних конференціях із міжнародною участю, 4 статті, 2 з яких у журналах, які належать до наукометричних баз Scopus або Web of Science, та 2 у фахових виданнях.

Основні результати опубліковані у фахових виданнях:

1. Цапенко П, Василенко М, Алієв Р, Завгородній М, Козловська М, Топчанюк Л, Сидоренко А, Братусь Л, Бакуновський О, Портніченко В, Портниченко А, (2020) Вплив високожирової дієти на розвиток інсулінорезистентності та метаболічного синдрому у щурів. Український журнал медицини, біології та спорту. 2020 – Том 5, № 3 (25), с. 441-444. DOI: 10.26693/jmbs05.03.441

(особистий внесок здобувача: експериментальне дослідження, опис та статистичне опрацювання результатів)

2. Aliiev R. (2022) Current concepts of leptin-mediated regulation of metabolism. Bulletin

of problems in biology and medicine. 2022 – Issue 4 (167), p. 9-15. DOI: 10.29254/2077-4214-2022-4-167-9-15

(особистий внесок здобувача: інформаційний пошук, графічна підготовка результатів до опублікування та написання статті)

3. Portnychenko A, Vasylenko M, Aliiev R, Kozlovska M, Zavhorodnii M, Tsapenko P, Rozova K, Portnichenko V. (2023) The prerequisites for the development of type 2 diabetes or prediabetes in rats fed a high-fat diet. Regulatory Mechanisms in Biosystems. 2023, 14 (1), pp. 16–22. DOI: 10.15421/022303 (Web of Science, Scopus)

(особистий внесок здобувача: експериментальне дослідження, опис та статистичне опрацювання результатів, графічна підготовка результатів до опублікування)

4. Алієв РБ, Розова КВ, Козловська МГ, Василенко МІ, Дубова МГ, Шаповалова АС, Портниченко АГ. (2023) Морфологічні передумови метаболічних порушень при коморбідному перебігу запального процесу в легенях та цукрового діабету 2 типу у щурів. Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. 2023, № 4 (55): 54-64.

DOI: 10.30978/ТВ-2023-4-26 (Scopus)

(особистий внесок здобувача: експериментальне дослідження, опис та статистичне опрацювання результатів, графічна підготовка результатів до опублікування)

У дискусії взяли участь члени разової спеціалізованої вченої ради та присутні на засіданні:

Янчій Роман Іванович, доктор біологічних наук, професор, завідувач відділу імунофізіології інституту фізіології ім.О.О.Богомольця НАН України, м.Київ, оцінка позитивна без зауважень.

Питання до автора дисертаційної роботи:

Чи мають цитокіни вплив на продукцію лептину? Чи спостерігали Ви такий вплив в експерименті?

Костенко Віталій Олександрович, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри патологічної фізіології Полтавського державного медичного університету, м.Полтава, рецензія позитивна із зауваженнями:

1. В огляді літератури опис механізмів лептинзалежної регуляції (п.1.2.2) бажано

було б наблизити до проблем, які досліджував автор, а саме, периферичної регуляції.

2. У тексті дисертації в невеликій кількості присутні помилки друку, перелік літературних джерел також має недоліки оформлення. Усі наведені зауваження мають рекомендаційний характер і не впливають на наукову новизну, теоретичне і практичне значення отриманих автором результатів.

Питання до автора дисертаційної роботи:

1. Чи має розроблена Вами модель переваги над іншими моделями метаболічних розладів, зокрема, з використанням високожирової та високовуглеводної дієт? Чому використано саме такий спосіб відтворення запального процесу?

2. Згідно з одержаними Вами результатами, чи можна вважати, що у щурів з коморбідним перебігом досліджених патологічних процесів розвивалася лептинорезистентність? Чому в розділі аналізу результатів дослідження недостатньо уваги приділено цьому механізму метаболічного синдрому?

3. Чи є порушення функції мітохондрій внаслідок високожирової дієти і запального процесу незворотніми? Наскільки можна використовувати одержані результати щодо змін функції мітохондрій для розробки патогенетичної терапії?

Радченко Олена Мирославівна, доктор медичних наук, професор кафедри внутрішньої медицини №2 Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, м.Львів, рецензія позитивна із зауваженнями:

У тексті дисертаційної роботи наявні граматичні, стилістичні та пунктуаційні помилки. Є зауваження до форматування (напр., у назвах розділів, таблиць, рисунках не слід використовувати аббревіатури; процент пишеться окремо від числа; після назв підрозділів, малюнків має бути пробіл, крапка після назв рисунків не ставиться, тощо). Вважаю більш доцільним було би не збирати усі результати власних досліджень в один розділ по суті без назв з трьохрівневим поділом, а зробити як мінімум три окремих розділи, які би відповідали поставленим завданням та висновкам (напр., Розділ 3 - Розробка експериментальної моделі коморбідного перебігу запального процесу на тлі інсулінорезистентності та цукрового діабету 2 типу; Розділ 4 - Морфологічні прояви мітохондріальної дисфункції при ЛПС-індукованому запаленні в легенях на тлі інсулінорезистентності та ЦД2; Розділ 5 - Механізми регуляції енергетичного метаболізму при коморбідному перебігу

запального процесу в легенях та метаболічних порушень з 4 підрозділів). Підсумки підрозділів в тексті наведені, однак їх доцільніше було би виділити словом “Резюме”

Питання до автора дисертаційної роботи:

1. Чи можна вважати виявлене вами зменшення швидкості окисного фосфорилування на комплексах електронтранспортного ланцюга мітохондрій універсальним механізмом регульованої дії лептину чи існують інші?
2. Якою мірою результати, отримані за умов експериментального інтраперитонеального введення ліпополісахариду бактерій E.coli щурам з метаболічними порушеннями та стептозотоксин-індукованим ЦД, можна транслювати на перебіг пневмонії за умов метаболічного синдрому та ЦД2 у пацієнтів?

Маньковська Ірина Микитівна, доктор медичних наук, професор відділу гіпоксії Інституту фізіології ім.О.О.Богомольця НАН України, м.Київ, рецензія позитивна, із зауваженнями:

1. В огляді літератури доцільно було б змістити акцент в бік більш детального опису механізмів функціонування мітохондрій та їх порушення.

Питання до автора дисертаційної роботи:

1. Чому в розділі 3.1 Результати досліджень патерну зовнішнього дихання і газообміну подано лише у відносних показниках? Бажано було б представлення абсолютних числових значень відповідних показників для фізіологічної оцінки їх змін.
2. Як, на думку автора, порушення лептинової регуляції функції мітохондрій в умовах експерименту могли відображатися на синтезі АТФ?

Янко Роман Васильович, кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник відділу клінічної фізіології сполучної тканини Інституту фізіології ім.О.О.Богомольця НАН України, м.Київ, рецензія позитивна із зауваженнями:

1. По тексту дисертації присутні незначні технічні помилки.
2. Бажано було б зробити гістоморфометричний аналіз тканини легень та печінки за

допомогою світлової мікроскопії. Це б, в поєднанні з електронною мікроскопією, покращило роботу.

3. Немає однозначності в оформленні списку літератури.

Питання до автора дисертаційної роботи:

1. Чому саме через 3 доби, після введення ЛПС, щурів виводили з експерименту?
2. Чому тривалість високожирової дієти становила лише 4 тижні? Адже відомо, що чим більший термін перебування тварин на висококалорійному раціоні, тим виразніше проявляються ознаки метаболічного синдрому: ожиріння, діабет, інсулінорезистентність тощо.
3. Чому активність мітохондрій досліджували лише в тканині печінки, а в легенях ні?
4. Чим зміни в легенях, при моделюванні коморбідного перебігу досліджених патологічних процесів, відрізнялися від змін у печінці? Чи вони були подібними?

Павлович Світлана Іванівна, кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник відділу імунофізіології Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України, м.Київ

Питання до автора дисертаційної роботи:

1. Яким чином змінювалася температура тіла у щурів після введення ЛПС?

Результати відкритого голосування:

«За» - 5

«Проти» – 0

«Утрималось» - 0

РАЗОВА СПЕЦІАЛІЗОВАНА ВЧЕНА РАДА 4511 УХВАЛИЛА:

1. Дисертація Алієва Руфата Бахтіяр огли «Лептинзалежні механізми мітохондріальної дисфункції при коморбідному перебігу запалення в легенях та метаболічних розладів» що подана на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 22 – Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина є завершеним

самостійним науковим дослідженням і відповідає вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року №261; Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44

2. Присудити Алієву Руфату Бахтіяр огли науковий ступінь доктора філософії галузь знань 22 Охорона здоров'я, спеціальність - 222 Медицина.
3. Рішення разової спеціалізованої вченої ради затвердити і передати до наукової частини Інституту фізіології ім.О.О.Богомольця НАН України.
4. Підготувати Наказ про видачу Алієву Руфату Бахтіяр огли диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка.

На підставі результатів відкритого голосування та прийнятого рішення спеціалізована вчена рада Інституту фізіології ім.О.О.Богомольця НАН України присуджує Алієву Руфату Бахтіяр огли науковий ступінь доктора філософії у галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальність - 222 Медицина.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради,
доктор біологічних наук,
професор, завідувач відділу
імунофізіології
Інституту фізіології
ім.О.О.Богомольця НАН України

Роман Янчій
Евменюк

Роман Янчій

(підпис)

Роман ЯНЧІЙ